

згуртованість. Такі параметри допомагають досягти успіхів у бізнесі, бути відповідальними не тільки за свою справу, але і за державу.

Отже, жінка у бізнесі, це наполегливість, ретельно продумані бізнес плани й проекти, це досягнення високих фінансових показників, цілеспрямованість, організованість, бажання розвиватися. Повномасштабна війна в Україні прискорила процес так званої перебудови бізнесу у питаннях гендерної рівності. Жіночий бізнес не тільки довів своє право на існування, він об'єднав багатьох людей спільною боротьбою з одним ворогом та спільним переживанням горя. Він допомагає підтримувати економічний фронт нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління розвитком персоналу та його конкурентноспроможністю // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 104-107. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10509>.
2. Пряслова Н. М. Працювати, не можна зупинятися: страхування бізнесу під час воєнного стану // Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 16-19. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13437>.
3. Сизоненко Ю. С. Особливості праці жінок під час воєнного стану // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 29-31. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11728>.
4. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління професійними ризиками на вітчизняних підприємствах // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 12 травня 2022 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 97-99. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11713>.
5. Дідняк А. В. Моделі оцінки ризику об'єктів господарювання: відмови і наслідки // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : матеріали 35-ї студентської науково-теоретичної конференції. 22-24 березня 2023 р. м. Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 12-16. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13816>.
6. Іваненко В. С., Курепін В. М. Фактори дотримання кадрової безпеки підприємств аграрного профілю // Наукові та освітні трансформації в сучасному світі : матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції, м. Чернігів, 15 липня 2021р. – Чернігів : Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, 2021. С. 91-93. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9848>.
7. Костюк А. С. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-24. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11726>.

ЖІНКИ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ: ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

Курепін В.М.

*доцент, доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет*

З початком повномасштабної війни перед місцевими громадами постають, на перший погляд, непереборні виклики. Це зовсім нова роль, додаткова відповідальність перед мешканцями громад, перед державою [1]. На перший план виходять вміння працювати в стресових та важких обставинах, прояв лідерських якостей, сміливість, вміння в мінливих умовах воєнного стану приймати правильні рішення. В таких жорстких обставинах поруч з

чоловіками працювали/працюють жінки, займаючи різні посади, у тому числі є і голови громад.

Жіноче лідерство варте уваги та наслідування, про таке хочеться говорити, особливо під час війни. Є багато прикладів діяльності українських жінок-лідерок, Мета нашої статті дослідити виклики, які постали перед жінками під час війни та позначити роль жінок в місцевому самоврядуванні та вирішальне місце їх в цьому процесі.

Попри військову агресію та її виклики, загрозу власному життю у місцевих громадах жінки-лідерки залишилися на місцях. Вони приймають виклики воєнного часу – керують громадами, організовують волонтерські рухи, керують процесом відбудови зруйнованого майна, допомагають постраждалим, залишаються на зв'язку 24/7 з мешканцями громади

Багато хто з перших хвилин війни не розумів, що треба робити у таких обставинах, який алгоритм дій повинен бути [2]. Щоб уникнути паніки та допомогти людям головам сільських рад, жінкам, довелося почувати себе спокійно, наскільки це можливо, уникаючи паніки, приймати термінові рішення. У тій ситуації вони залишалися на цілодобовому зв'язку з громадою, постійно інформуючи населення про перебіг подій.

Гуртування населення, організація гуманітарної допомоги, допомога сусіднім громадам, які постійно піддавалися обстрілам, це одні з перших дій, які вирішувалися з перших днів агресії [3]. Але були громади у яких жінки-керівники з перших днів приймали рішення й щодо розбору руйнувань, розселення людей, допомагали тим, хто залишився без даху над головою. Це в той час коли номери телефонів тих, хто мав координувати громади у таких обставинах не відповідали.

Руйнування приватного сектору, бізнесової інфраструктури, соціального сектору - громади не були готові до нападу та обстрілів. Прикладів, коли живкі взяли тягар важкої роботи і не маючи алгоритму дій та підказок вирішували організацію фінансової допомоги людям, які втратили житло та шукали прилисток багато. Треба було вирішувати питання тимчасового проживання осіб, які втратили житло [4]. Попри щоденні обстріли та провокації з боку ворога такі завдання вирішувалися майже своєчасно.

Жінки-керівники, у більшості випадків, змогли об'єднати людей заради перемоги. Залишившись на своїх робочих місцях, не забуваючи про керівництво, вони почали волонтерити та займатися тією справою, яка саме тоді була на часі, вирішувалися і воєнні, і цивільні питання на ввіреній їм території.

У спогадах жінок, які на той час перебували у владі, залишилися питання численних волонтерських ініціатив стосовно внутрішньо переміщених осіб. Зустрічі, пошук безпечного місця, забезпечення підтримки тим, хто її потребує – такі питання вирішувалися дуже швидко [5]. Очільниці громад цілодобово займалися розселенням людей, шукали місця для

постійного проживання переселенців, намагалися інтегрувати їх у життя громад. Зрозуміло, така робота потребувала допомоги, і вона була.

Одним із головних завдань була допомога ЗСУ зусиллями громади. Під керівництвом очільниць організовували роботу малих підприємств (волонтерських цехів). Такі підприємства виготовляли одяг для воїнів, військові окопні свічки, теплі шкарпетки, харчові консерви та печиво, маскувальні сітки, шили термобілизну, розгрузки, сумки та жилети, безкоштовно передавали все ЗСУ.

Керівниці займалися/займаються підтримкою деокупованих громад та військових частин. Є цікавий досвід селищних громад щодо впровадження механізмів громадської участі на території своїх громад у воєнний час [6]. Організація гуманітарних місій в зону бойових дій, прийом мешканців з деокупованих територій України забезпечує нагальні потреби військовослужбовців ЗСУ та цивільного населення. Створення прихистків для переселенців, проведення ярмарок вакансій, релокація бізнесу, реалізація проєктів підтримує місцеве населення:

Жінки-лідери, керівниці головною ціллю своєї діяльності поставили вирішення чисельних проблем громади та її мешканців. Тому заздалегідь закуповувалися твердопаливні котли, генератори для свердловин тощо; створювалися пункти незламності [7], найбільш вразливі категорії населення забезпечувалися дровами та твердим паливом, ремонтувалися автошляхи, для забезпечення швидкого прибуття до місця призначення медиків та рятувальників. Вони, попри війну, у громаді створювали/створюють інвестиційні карти, розробляють стратегії розвитку територій.

Отже, внески у перемогу жіночого лідерства під час війни потребує гідної оцінки, але про цінність такої діяльності вже сьогодні треба говорити. Треба сприяти обміну знаннями та досвідом, посилити співпрацю між жінками-одномисницями місцевого самоврядування з усієї країни. Досвід жіночого лідерства в громадах, участь жінок в економічних та соціальних процесах під час війни потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Іваненко В.С., Курепін В. М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування // *Правові засади організації та здійснення публічної влади* : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 148-150. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11869>.
2. Пряслова Н. М. Працювати, не можна зупинятися: страхування бізнесу під час воєнного стану // *Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 16-19. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13437>.
3. Курепін В. М., Іваненко В. С. Форми участі народовладдя на місцях під час воєнного стану // *Правові засади організації та здійснення публічної влади* : матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 31 березня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 291-293. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13727>.

4. Іваненко В. С. Потенційні проблеми систем водопостачання міста Миколаєва під час бойових дій // Наукова молодь-2022 : збірник матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, м. Київ, 15 листопада 2022 р. Київ : КОМПРИНТ, 2022. С. 177-183. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12700>.
5. Дідняк А. В. Укритися, неможливо ризикувати: яким у Миколаєві був захист населення під час обстрілів ракетами / наук. керівн. В. М. Курепін // Сталій розвиток міст : матеріали XVI Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції : в 4-х ч. / Ч. 2., 21-22 квітня 2023 року. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. С. 598-602. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13796>.
6. Іваненко В. С., Курепін В. М. Органи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану // Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 10-11 трав.2023р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 41-44. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13902>.
7. Курепін В. М., Пряслова Н. М. Депресивність територій: що це таке і як з ним боротись // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32-35. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12071>.

ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ РОЛІ ЖІНОК У ПІДПРИЄМНИЦТВІ ПІД ЧАС ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ

Мацькевич А.О.

*Студентка 3-го курсу спеціальності «Підприємництво та торгівля»
Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства*

Науковий керівник:

Острровершенко А.П.

Викладач товарознавчих дисциплін

Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства

Роль жінок у підприємництві та бізнес-середовищі поступово змінюється, і сьогодні вони грають значущу роль у різних галузях та етапах підприємницької діяльності. Жінки активно включаються в різноманітні галузі підприємництва, включаючи технології, медицину, освіту, соціальний підприємництво та інші. Вони виокремлюються в бізнесі через свою креативність, лідерські якості та здатність до інновації. Незважаючи на прогрес, жінки-підприємниці можуть стикатися з викликами, такими як нерівність у доступі до фінансових ресурсів, стереотипи щодо жіночого лідерства, баланс між сімейними та професійними обов'язками. Багато країн та організацій впроваджують ініціативи для підтримки жіночого підприємництва, забезпечуючи доступ до навчання, фінансової підтримки та мережевих можливостей. Умови війни в нашій державі ставлять під загрозу традиційні ролі гендерів, тому жінки-підприємниці активно працюють на ламанні гендерних стереотипів та демонструють свою здатність до успішного управління в усіх галузях бізнесу.

Жінки-підприємниці виступають ініціаторами та каталізаторами інновацій, розвиваючи та впроваджуючи нові підходи та технології, щоб забезпечити сталість та виживання бізнесу під час війни. Аналіз ролі жінок-підприємниць у сфері інновацій та підприємництва в умовах кризи, зокрема в період війни, свідчить про їхню вирішальну роль у забезпеченні сталості та виживання бізнесу. : Ініціативність жінок-підприємниць у розробці та впровадженні інновацій стає ключовим чинником для забезпечення сталості та виживання бізнесу в умовах